

nieuwsbrief 2

Alles op alles voor eerste Haarlemse Pergolatuinderij

Drie Haarlemse vrouwen zagen het helemaal voor zich: een biologisch dynamische tuinderij op fietsafstand van hun woonplaats. Een tuinderij waarbij tuinder en klanten afspraken maken over teelt en afname van de oogst. Een Pergolatuinderij. Klanten zijn daar deelnemers in het bedrijf.

Om de droom te realiseren richtten de initiatiefnemers Stichting De Nieuwe Akker op. Deze geeft tuinders de kans zo'n Pergolabedrijf op te zetten. Tuinders en deelnemers staan te trappelen om te beginnen. Maar eerst nog geschikte, betaalbare grond verwerven.

Bij een Pergolabedrijf dat Stichting De Nieuwe Akker voor ogen heeft, zeggen de deelnemers toe (wekelijks) een deel van de oogst

af te nemen en daarvoor in het voorjaar te betalen. Die investering stelt de tuinder in staat voldoende groente en fruit te leveren. Bovendien hebben deelnemers invloed op het te verbouwen assortiment. "De Nieuwe Akker bewaakt het initiatief", vertelt Rogier Tan, adviseur van de stichting. "Ze zoekt tuinders die een biologisch dynamisch Pergolabedrijf willen beginnen. Ze helpt hen onder andere bij de bedrijfsstart en biedt een netwerk."

Sparren Het projectplan was zo goed als klaar toen de initiatiefnemers bij KNHM aanklopten. KNHM bekeek het plan dat daarna bijgeschaafd werd, adviseerde bij de begroting en gaf ARCADIS opdracht een mogelijke locatie te beoordelen. "We zijn erg blij met de expertise en betrokkenheid van KNHM", aldus Rogier. KNHM heeft affiniteit met het Pergolaboeren. Enkele jaren geleden steunde ze een onderzoek van pergolaboerinnen Tineke Bakker naar het uitblijven van deze bedrijven in Nederland. In 2009 publiceerde ze een speciale uitgave over regionale voedselvoorziening: 'Eten van dichtbij'.

Dure grond Een aantal tuinders voelt wel wat voor de 'Pergolastap'. Ook aan de deelnemerskant zit het wel snor. Onzekerheid

Koninklijke Nederlandse Heide- maatschappij (KNHM) ondersteunt mensen die hun buurt, wijk of streek willen verbeteren. Het gaat daarbij om ideeën en projecten van burgers, vrijwilligersorganisaties en ideële organisaties. Deze projecten richten zich op: actief burgerschap, plattelandsvernieuwing en water.

Koninklijke Nederlandse Heide- maatschappij helpt deze verbeteringen van de leefomgeving te realiseren met inzet van kennis, geld en een uitgebreid netwerk.

bestaat nog over de grondaan- koop. "De grond in Kennemerland is erg duur", meldt Rogier. "We zijn in gesprek met eigenaren van diverse locaties. Daarnaast praten we met de Stichting Grondbeheer die landbouwgrond verwerft voor biologisch dynamische teelt en deze verpacht. Als het lukt met de grond, kunnen we in 2011 met de eerste tuin starten."

Zie www.knhm.nl/stadslandbouw voor meer informatie over het Pergolaconcept.

Meer informatie:
Lonneke Vissers
E lonneke.vissers@knhm.nl
T 06-27062197

Gecombineerde skeeler- schaatsbaan komt dichterbij

Skeelers en schaatsers op één baan, waar jong en oud, recreanten en wedstrijdrijders hun ijzers en wielen kunnen onderbinden. Daar kijkt de Wierdense IJs- en Skeelerclub (WIJC) al jaren naar uit. De gewenste accommodatie lijkt dichterbij te komen nu er een gedegen plan van aanpak op het bureau van de wethouder voor Sportzaken ligt.

De club is verre van enthousiast over de vijver waarop nu 's winters geschaatst wordt. "Hij vriest slecht dicht. We moeten daardoor vaak uitwijken naar locaties in dorpen verderop. Bovendien heeft de vijver geen accommodatie voor skeelers. Die behelpen zich met een schoolplein, een baan elders of de openbare weg. Die versnippering staat de continuïteit van de vereniging in de weg."

Om een gecombineerde skeeler- en schaatsbaan te realiseren, werd met steun van KNHM een plan van aanpak opgesteld. "We waren al een eind op weg", vertelt Peter Arts, WIJC-bestuurslid en voorzitter van de werkgroep skeelerbaan Wierden. "KNHM zette met haar kennis en kunde de puntjes op de i." De wethouder voor Sportzaken nam het fraaie boekwerk in juni in ontvangst. In september spreekt de gemeenteraad zich uit. "De gemeente wil vermoedelijk wel eenmalig investeren, maar de structurele exploitatie komt voor eigen rekening." WIJC mobiliseert ondertussen andere (sport)verenigingen om te participeren in de accommodatie om de exploitatie rond te krijgen. De club is dik tevreden over de steun van KNHM. "Zeer professioneel", aldus Peter.

Meer informatie:
Pieter Rozema
E pieter.rozema@knhm.nl
T 06-27060742

Van de directeur

Directeur Frank van Bussel gaat elke nieuwsbrief in op ontwikkelingen van de organisatie en de terreinen waarop KNHM actief is. Deze keer: kennisontwikkeling en de rol daarin van KNHM.

Ideeën verwoorden in een plan van aanpak, draagvlak creëren bij burgers, effectief communiceren... Een initiatief tot een succesvol resultaat brengen, vraagt heel wat. KNHM helpt burgers daarbij. We beschikken over een groot netwerk. Zo'n honderd professionals zijn in Nederland vrijwillig actief voor KNHM. Van wethouder tot consultant, van directeur tot ondernemer. Hun kennis is waardevol, hun netwerk

omvangrijk. Deze vrijwilligers adviseren, evenals de medewerkers van het KNHM-bureau, burgers die hun idee willen realiseren. Wij staan voor kwaliteit van ons advies. Was het in het verleden zo dat één adviseur een project begeleidde, tegenwoordig zijn vaak twee KNHM'ers bij een burgerinitiatief betrokken. Zo benadert KNHM een project vanuit verschillende invalshoeken. En dat allemaal met één doel: een nog beter projectresultaat.

Ik vind het onze maatschappelijke verantwoordelijkheid onze brede kennis en ervaring te verspreiden. Daarom pakken we jaarlijks een aantal specifieke thema's bij de kop waarover we kennis delen. Daarvoor gebruiken we onder andere ons magazine 'Werkplaats voor de Leefomgeving'. Eerder dit jaar besteedden we aandacht aan 'burgerparticipatie' met een landelijk symposium. Nu werken we aan een publicatie over lokale, duurzame energie. We belichten dit thema van alle kanten: achtergronden, aansprekende voorbeelden, praktische tips... U ziet, kennisdeling staat bij ons hoog in het vaandel.

Frank van Bussel

Ontmoetingsplek in Arnhem

Hoe ziet het Oremusplein in de Arnhemse wijk 't Cranevelt er straks uit? Een club actieve bewoners, projectgroep JOOP, denkt daar de komende tijd samen met KNHM over na. KNHM begeleidt de projectgroep bij de ontwikkeling van het pleinontwerp.

JOOP (Jongeren- en Ouderen Ontmoetingsplekken) maakt zich hard voor ontmoetingsplekken voor alle leeftijden in de Arnhemse wijken Alteveer en 't Cranevelt. Ontmoetingsplekken zijn een aanwinst voor de buurt, stelt JOOP. Zowel jong als oud beleeft er veel plezier aan. De verschillende leeftijdsgroepen hebben verschillende wensen. Zo zoekt de 12-plus jeugd een plek voor ontmoeting en sport. En zijn de speelplekken voor de kleintjes aan onderhoud toe. De ouderen in de buurt zien graag een plaats voor ontspanning en een gelegenheid om uit te rusten tijdens de wandeling door de buurt.

De uitgangspunten van de bewoners worden in het ontwerp van het Oremusplein meegenomen. Dat waarborgt KNHM. Ook schakelt ze een architect in en houdt een oogje in het zeil bij de uitvoering van de reële wensen en plannen.

Meer informatie:
Erik Arkesteijn
E erik.arkesteijn@knhm.nl
T 06-27062221

stemmen uit 't veld

Actief burgerschap, plattelandsvernieuwing en water. Dat zijn de drie werkvelden van de Koninklijke Nederlandsche Heidemaatschappij (KNHM). Maar hoe denken professionals en vrijwilligers uit ons netwerk over bepaalde zaken binnen onze werkvelden? In 'Stemmen uit 't veld' geven ze hun mening over onderwerpen waarmee zij actief bezig zijn.

Tunnelvisie

"Men koos voor mooi weer, sloot de ogen voor de druppels die reeds vielen, en ging zonder paraplu op pad." Zo las ik in het rapport 'Groeicijfers Schiphol (27 oktober 1998) van de Algemene Rekenkamer. In opdracht van de Tweede Kamer deed de Algemene Rekenkamer onderzoek naar de groeicijfers die bij het opstellen van de Planologische Kern Beslissing Schiphol en Omgeving gehanteerd waren en de wijze waarop deze in de besluitvorming waren betrokken. De Algemene Rekenkamer concludeerde dat de bestuurders destijds kozen voor het, gegeven de opvattingen over de politieke realiteit, meest wenselijke scenario en niet het meest realistische scenario.

L'histoire se répète. In de discussie over de gebiedsontwikkeling van de voormalige militaire vliegbasis Twenthe is de ontwikkeling van een luchthaven het politiek wenselijke scenario. "Dat is goed voor de werkgelegenheid, goed voor de natuur en prettig voor de vliegende Twentenaar." Dat wetenschappers de vloer aanvegen met de onderbouwing van deze beweringen en een luchthaven niet exploitabel achten laat de bestuurders koud: "Voor elk gewenst resultaat kun je een wetenschappelijk onderzoek vinden." Een opmerking met een hoog 'boemerang'-effect, zou ik zeggen.

Dat mensen alleen nog maar ideeën en informatie opmerken die bevestigen wat ze al vonden, is zo sterk in de psyche verankerd dat tunnelvisie overal op de loer ligt waar beslissingen worden genomen. Onderzoek laat zien dat als mensen eenmaal iets vinden, ze daar moeilijk vanaf te brengen zijn. Sterker nog: wie artikelen moest lezen met veel argumenten die tegen zijn opvattingen pleitten, was na lezing gesterkt in zijn opvatting. Ziehier het dilemma van burgers en maatschappelijke organisaties die bezwaar maken tegen voornemens van bestuurders.

Ik heb er nog geen oplossing voor... Ik hoop alleen van ganser harte dat ik zelf niet in tunnelvisie verval, maar vooralsnog steek ik de paraplu op.

Maurice Essers
Vice-voorzitter
Stichting Alternatieven
Vliegveld Twente
(SAVT)

Lideke van Driel, KNHM afdeling Overijssel:

'Ik doe graag dingen in contact met mijn directe leefwereld'

Ze hoefde niet lang na te denken toen voorzitter Netty van de Nieuwboer haar in 2004 vroeg voor een bestuursfunctie bij KNHM afdeling Overijssel. Lideke van Driel, een veelzijdige vrouw met een groot maatschappelijk hart.

Bioloog van huis uit, wetenschappelijk onderzoeker, docent, raads-lid, wethouder... Lideke van Driel heeft een gevarieerde loopbaan achter de rug en is van vele markten thuis. "Ik doe graag dingen in contact met mijn directe leefwereld", vertelt ze. "Mijn rol bij KNHM past daar prima bij."

Wezenlijke organisatie Het duurde even voordat Lideke KNHM doorgrondde. "In het begin begreep ik niet helemaal waar KNHM voor staat." De koersverandering onder leiding van Kees Joosse bracht duidelijkheid. "Bij projectondersteuning gaat het niet om geld alleen, maar met name om onze inhoudelijk bijdrage. Dat maakt KNHM bijzonder in vergelijking met fondsen." Ook wel eens jammer dat daarmee sommige projecten

buiten de boot vallen, vindt Lideke. "Er zijn goede projecten met een groot maatschappelijk belang die geen inhoudelijke ondersteuning nodig hebben, maar wel financiële." Voor Lideke is KNHM een wezenlijke organisatie. "Ze probeert op een laagdrempelige manier echt contact te maken met burgers en vrijwilligersorganisaties. We moeten er dan ook voor zorgen dat nog meer mensen weten dat KNHM er is. Misschien wel gewoon eens adverteren in huis-aan-huisbladen."

Vreugde Van meet af aan is het bestuurslid vol overgave bij een aantal KNHM-projecten betrokken. "Ik vind het fijn om kennis te maken met een breed scala aan projecten. Dat geeft veel vreugde. In mijn provincie zie ik dat KNHM van

grote waarde is voor de leefomgeving." Lideke zette zich in voor Cultuurbrinken in Enschede, de herinrichting van 56 kleine pleinen (brinken) in Enschede. "Daar zijn waardevolle dingen gebeurd dankzij de inbreng van KNHM die de communicatie tussen de betrokken bewoners en gemeente goed organiseerde. Ik vervulde daarbij een brugfunctie tussen bewoners en gemeente. Heel leuk om aan zo'n project mee te werken. Ik ben er laatst nog langs gereden. Het ziet er echt heel mooi uit."

Minder enthousiast is ze over de rol van KNHM bij de totstandkoming van het natuur- en cultuurhistorisch museum TwentseWelle in Enschede. "Een prachtig initiatief en mooi museum, maar er speelden veel verschillende

belangen en de besluitvorming liep over te veel schijven. De rol van KNHM was buitengewoon moeizaam." Maar de herbouw van de Eschmolen in haar woonplaats Delden heeft haar weer te pakken. "Een geweldig leuk project. We zijn bezig met een plan van aanpak. Als projectvoorzitter probeer ik goed te luisteren naar de wensen van de initiatiefnemers, zuiver te kijken naar de molen en andere belangen buiten de deur te houden. De samenwerking met andere vrijwilligers en medewerkers van KNHM is prima. Ik krijg volop professionele steun bij mijn afdelingstaken. Dat voelt goed. Kortom: het loopt op rolletjes."